II

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

HATÁROZATOK

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2009. július 13.)

az Olaszország által az üvegházi termelők részére nyújtott C 6/04 (ex NN 70/01) és C 5/05 (ex NN 71/04) számú állami támogatásokról (az üvegházak fűtéséhez használt gázolaj jövedékiadó-mentessége)

(az értesítés a C(2009) 5497. számú dokumentummal történt)

(Csak az olasz nyelvű szöveg hiteles)

(2009/944/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

miután felhívta az érintetteket, hogy a fenti cikk értelmében tegyék meg észrevételeiket, és észrevételeikre tekintettel,

mivel:

I. AZ ELJÁRÁS

(1) 2000. szeptember 28-i és 2000. október 17-i levelükben a Bizottság szolgálatai a rendelkezésükre álló információk alapján pontosításokat kértek az olasz hatóságoktól a mezőgazdaságban felhasznált gázolaj részleges jövedékiadó-mentességére vonatkozóan, amit a személyi jövedelemadóra és a fogyasztási adóra vonatkozó sürgős intézkedéseket bevezető 2000. szeptember 30-i, 268. számú törvényerejű rendelet tett lehetővé.

(2) Az olasz hatóságok 2000. október 31-i és 2000. november 3-i levelükben eljuttatták a Bizottsághoz a kért pontosításokat.

(3) A pontosítások áttekintését követően 2000. november 20-i levelükben a Bizottság szolgálatai további információkat kértek az olasz hatóságoktól a jövedékiadó-mentességre vonatkozóan.

(4) Mivel a fenti levélben kitűzött négyhetes határidőn belül semmiféle válasz nem érkezett, 2001. április 26-i levelükben a Bizottság szolgálatai megsürgették az olasz hatóságokat, hangsúlyozva, hogy válasz hiányában fenntartják a jogot arra, hogy a Bizottságnál kezdeményezzék az adatszolgáltatásra vonatkozó felszólítás küldését, az EK-Szerződés [1] 93. cikkének (jelenlegi 88. cikkének) alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet 10. cikkének (3) bekezdése alapján.

(5) 2001. május 10-i levelében Olaszország Európai Unió melletti állandó képviselete elküldte a Bizottságnak a 2001. április 26-i levélben az olasz hatóságoktól kért kiegészítő információkat.

(6) 2001. augusztus 2-i levelükben a Biztosság szolgálatai a fenti adatok alapján bejelentették, hogy NN 70/01. számon be nem jelentett állami támogatás aktát nyitnak, és új információkat kértek az olasz hatóságoktól.

(7) Mivel a fenti levélben kitűzött határidőn belül válasz nem érkezett, 2003. július 1-jei levelükben a Bizottság szolgálatai ismét megsürgették az olasz hatóságokat, még egyszer felhívva a hatóságok figyelmét arra, hogy a válaszadásra kitűzött négyhetes határidő be nem tartása esetén fenntartják a jogot arra, hogy a Bizottságnál kezdeményezzék az adatszolgáltatásra vonatkozó felszólítás küldését a 659/1999/EK rendelet 10. cikkének (3) bekezdése alapján. A válaszadásra kitűzött határidő 2003. augusztus hó elején járt le.

[1] HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

(8) Mivel a fenti határidő lejártáig válasz nem érkezett, 2003. október 10-i határozatával [2] a Bizottság felszólította Olaszországot a 2001. augusztus 2-i levélben kért adatok közlésére, hangsúlyozva, hogy az olasz hatóságok válaszának hiányában fenntartja a jogot a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindítására.

(9) Tekintve, hogy az adatszolgáltatási felszólításra nem érkezett válasz, 2004. február 19-i levelében a Bizottság tájékoztatta az olasz hatóságokat a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról szóló határozatról, a 2000. szeptember 30-i, 268. számú törvényerejű rendelet 5. cikkének (5) bekezdése tekintetében (C 6/04. számú akta).

(10) Az eljárás megindításáról szóló határozat megjelent az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* [3]. A Bizottság felhívta az érintetteket, hogy tegyék meg észrevételeiket a szóban forgó támogatási programokról.

(11) A Bizottság a tárgyban érdekelt harmadik személyektől kapott a támogatásokra vonatkozóan észrevételeket, amelyeket 2004. április 27-i levelében eljuttatott Olaszországnak, lehetőséget adva arra, hogy az megjegyzéseket fűzzön az észrevételekhez.

(12) Olaszország nem fűzött megjegyzéseket az észrevételekhez, azonban miután kérte a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindítására kitűzött határidő meghosszabbítását, amit engedélyeztek, 2004. június 25-én iktatott, 2004. június 21-i levelében érdemi választ küldött az eljárásra vonatkozóan.

(13) A 2000. szeptember 30-i, 268. számú törvényerejű rendelet 5. cikkének (5) bekezdése tekintetében a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindítását bejelentő, 2004. február 19-i levél elküldését követően a Bizottságnak olyan információk jutottak tudomására, amelyek szerint az üvegházi termelők valójában az üvegházak fűtéséhez használt gázolajat terhelő teljes jövedéki adó alól mentesülnek. 2004. június 10-i faxában a Bizottság tájékoztatást kért az olasz hatóságoktól a kiegészítő mentességre vonatkozóan.

(14) 2004. augusztus 3-án iktatott, 2004. július 28-i levelével Olaszország Európai Unió melletti állandó képviselete továbbította a Bizottságnak az olasz hatóságok által a 2004. június 10-i levélre adott választ. Az említett válaszból kitűnik, hogy a kiegészítő mentességet több jogszabály vezette be: a 2000. december 23-i, 388. sz. törvény 24. cikkének (3) bekezdése, a 2001. december 21-i, 448. sz. törvény 13. cikkének (3) bekezdése, a 2002. december 27-i, 289. sz. törvény 19. cikkének (4) bekezdése és a 2003. december 24-i, 350. sz. törvény 2. cikkének (4) bekezdése.

(15) A fenti információk alapján a Bizottság szolgálatai úgy döntöttek, hogy NN 71/04 számon új, be nem jelentett támogatási aktát nyitnak annak érdekében, hogy kivizsgálják a fenti kiegészítő támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét, és erről 2004. november 4-i levelükben tájékoztatták az olasz hatóságokat.

(16) 2005. január 24-i levelében a Bizottság elküldte határozatát az olasz kormánynak az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról a 2000. december 23-i, 388. sz. törvény 24. cikkének (3) bekezdése, a 2001. december 21-i, 448. sz. törvény 13. cikkének (3) bekezdése, a 2002. december 27-i, 289. sz. törvény 19. cikkének (4) bekezdése és a 2003. december 24-i, 350. sz. törvény 2. cikkének (4) bekezdése tekintetében (C 5/05. számú akta).

(17) Az eljárás megindításáról szóló határozat megjelent az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* [4]. A Bizottság felhívta az érintetteket, hogy tegyék meg észrevételeiket a szóban forgó támogatásokról.

(18) A Bizottság nem kapott érdemi észrevételt a tárgyban érintett harmadik személyektől.

(19) 2005. február 22-én iktatott, 2005. február 21-i levelével Olaszország Európai Unió melletti állandó képviselete továbbította a Bizottságnak az olasz hatóságok válaszát a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás fenti kiegészítő támogatások tekintetében történő megindítására vonatkozóan.

(20) 2007. szeptember 27-i levelükben a Bizottság szolgálatai további információkat kértek az olasz hatóságoktól a szóban forgó támogatásokra és a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindítására adott válaszokra vonatkozóan. A Bizottság felszólította az olasz hatóságokat azon érvelés alátámasztására, amely szerint a támogatások illeszkednek az olasz adózási rendszerbe, továbbá annak vizsgálatára, hogy a fenti támogatások nem igazolhatók-e a támogatások folyósításakor hatályos állami környezetvédelmi támogatásokra vonatkozó közösségi szabályozás alapján [5]. Az olasz hatóságoknak egy hónap állt rendelkezésükre ahhoz, hogy megadják a kért kiegészítő információkat.

(21) Az olasz hatóságok válaszának hiányában a Bizottság szolgálatai 2008. október 15-i faxukban ismét megsürgették az olasz hatóságokat, amelyben kiemelték, hogy amennyiben a kitűzött újabb egyhónapos határidő lejártáig nem érkezik válasz, javasolni fogják a Bizottságnak, hogy az 1999. március 22-i, 659/1999/EK rendelet 10. cikkének (3) bekezdése alapján küldjön adatszolgáltatásra vonatkozó felszólítást.

[2] C(2003) 3802 határozat, amelyről Olaszországot a 2003. október 13-i SG(2003) D/232244 levélben tájékoztatták.
[3] HL C 69., 2004.3.19., 8. o.
[4] HL C 101., 2005.4.27., 17. o.
[5] HL C 37., 2001.2.3., 3. o.

(22) Tekintve, hogy a kitűzött határidő lejártáig semmiféle válasz nem érkezett, a Bizottság 2008. december 5-i levelében elküldte Olaszországnak a fenti felszólítást ([6]).

(23) 2009. február 9-én iktatott 2009. február 5-i e-mailjében Olaszország Európai Unió melletti állandó képviselete elküldte a Bizottságnak az olasz hatóságok fenti felszólításra vonatkozó válaszát.

(24) Miután 2009. április 21-én találkoztak a Bizottság szolgálataival, az olasz hatóságok 2009. május 19-én újabb levelet nyújtottak be Olaszország Európai Unió melletti állandó képviselete útján.

II. TÉNYÁLLÁS

(25) A 2000. szeptember 30-i, 268. számú törvényerejű rendelet 5. cikkének (5) bekezdése kimondja, hogy a 2000. október 3-tól december 31-ig terjedő időszakra az üvegházak fűtéséhez használt gázolajra az üzemanyagként felhasznált gázolajra előírt jövedékiadó-kulcs 5 %-ának megfelelő mértékű jövedéki adót kell alkalmazni.

(26) A fenti törvényerejű rendelet 6. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy ugyanerre az időszakra a mezőgazdaságban felhasznált gázolajra alkalmazandó jövedéki adó mértéke az üzemanyagként felhasznált gázolajra vonatkozó jövedékiadó-kulcs 22 %-ának, míg a benzinre vonatkozó jövedéki adó mértéke a normál jövedékiadó-kulcs 49 %-ának felel meg.

(27) A 2000. december 23-i, 388. sz. törvény 24. cikkének (3) bekezdése, a 2001. december 21-i, 448. sz. törvény 13. cikkének (3) bekezdése, a 2002. december 27-i, 289. sz. törvény 19. cikkének (4) bekezdése és a 2003. december 24-i, 350. sz. törvény 2. cikkének (4) bekezdése kimondja az olaszországi üvegházak fűtéséhez használt gázolaj teljes jövedékiadó-mentességét. A mentesség a következő időszakokra vonatkozik: 2001. január 1-jétől június 30-ig, a teljes 2002., 2003. és 2004. év.

III. A SZERZŐDÉS 88. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSE SZERINTI ELSŐ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA (C 6/04. SZÁMÚ AKTA)

(28) A Bizottság megindította a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást a 2000. szeptember 30-i 268. sz. törvényerejű rendelet 5. cikkének (5) bekezdése tekintetében, mivel kétségesnek tűnt a gázolajat az üvegházak fűtésére használó üvegházi termelők számára engedélyezett, a többi mezőgazdasági termelőhöz viszonyított további 17 százalékpontos jövedékiadó-csökkentés közös piaccal való összeegyeztethetősége. A kételyek abból fakadtak, hogy az adatszolgáltatási felhívás ellenére az olasz hatóságok semmiféle olyan tényt nem közöltek, amely bizonyította volna a mentességek elfogadhatóságát a versenyjog szempontjából (az olasz hatóságok még csak nem is válaszoltak a felszólításra). Az aggályokat továbbá az is megalapozta, hogy a jövedékiadó-mentesség elfogadhatósága az ásványi olajokra vonatkozó jövedékiadó-rendszer harmonizálásáról szóló 1992. október 19-i, 92/81/EGK tanácsi irányelv ([7]) és az azt eltörlő, az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatása keretének átszervezéséről szóló 2003. október 27-i, 2003/96/EK tanácsi irányelv fényében ([8]) nem volt egyértelmű.

IV. AZ OLASZ HATÓSÁGOK REAGÁLÁSA A SZERZŐDÉS 88. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSE SZERINTI ELSŐ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁRA

(29) 2004. június 21-i levelükben az olasz hatóságok jelezték, hogy a jövedékiadó-mentesség nem tekinthető állami támogatásnak, hanem azokat a 92/81/EGK és a 2003/96/EK irányelv 8. cikke (2) bekezdésének f) pontja, illetve a 15. cikk (3) bekezdése alapján kell vizsgálni. Véleményük szerint az üvegházi termelés a „mezőgazdasági és kertészeti ágazati feldolgozás” kategóriába tartozik, amelyre vonatkozóan a közösségi szabályozás lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy részleges vagy teljes jövedékiadó-mentességet engedélyezzenek, és az üvegházi termesztés jövedékiadó-mentessége nem jelent a mentességek differenciálásához kötődő megkülönböztetést a mezőgazdasági és kertészeti ágazatban, mivel minden termelő szabadon választhat a szabadföldi vagy az üvegházi termesztés között.

(30) Az olasz hatóságok szerint a vitatott támogatás kifejezetten adózási jellegű, ezért ilyen szempontból kellene értékelni, lehetővé téve az összes uniós országot magába foglaló, összetettebb elemzést és elkerülve, hogy egyetlen, ezen a kereten kívül eső nemzeti eset vizsgálata alapján kimondják a tagállamok közötti egyenlőség elvének torzulását. Ennek kapcsán az olasz hatóságok hivatkoztak a Tanácsnak és a Bizottságnak az ECOFIN-Tanács alkalmával 2003. március 19-én kötött politikai megállapodására, amelynek értelmében az általános adórendszertől való eltérés vagy az adórendszeren belüli, az adórendszer jellegével vagy általános jellemzőivel alátámasztott különbségtétel nem jelent állami támogatást.

(31) Végül az olasz hatóságok hozzáfűzték, hogy a becslések és a rendelkezésükre álló adatok alapján a támogatások „nem veszélyeztetik a belső piac megfelelő működését és nem torzítják a versenyt” (a 2003/96/EK irányelv 24. preambulumbekezdése alapján).

([6]) SG (2008) D/207739 levél.

([7]) HL L 316., 1992.10.31., 12. o.

([8]) HL L 283., 2003.10.31., 51. o.

V. **HARMADIK SZEMÉLYEK ÁLTAL BENYÚJTOTT ÉSZREVÉTELEK A SZERZŐDÉS 88. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSE SZERINTI ELSŐ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁT KÖVETŐEN**

(32) A 2004. április 21-én iktatott, 2004. április 19-i levélben a Bizottság észrevételeket kapott egy az ügyben érintett harmadik féltől a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindítására vonatkozóan.

(33) A levélben az érintett harmadik fél leírja a piac gyengeségét és az üvegházak fűtéséhez használható fűtőanyagok árának emelkedésével együtt járó problémákat. Az érintett harmadik fél véleménye szerint, ha a Bizottság negatívan nyilatkozik a szóban forgó mentességről, akkor az ágazat számos vállalkozása kénytelen lenne bezárni vagy csökkenteni az üvegházak fűtéséhez használt gázolaj mennyiségét, ami termékeik minőségének romlásához vezetne. Ezenkívül az érintett harmadik fél véleménye szerint a Belgiumban és Hollandiában használt fűtőanyagok (metán és fűtőolaj) ára 20–40 %-kal alacsonyabb az Olaszországban alkalmazott mezőgazdasági gázolaj áránál, ezért a szóban forgó mentesség alkalmazása nem torzítaná a versenyt. Végül – még mindig a fenti fél szerint – saját tevékenységi ágazatában egyre több üzem használ metánt az üvegházak fűtéséhez.

VI. **A SZERZŐDÉS 88. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSE SZERINTI MÁSODIK ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA (C 5/05. SZÁMÚ AKTA)**

(34) A Bizottság másodszor is megindította a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást, miután olyan információkról szerzett tudomást, amelyek alátámasztották, hogy az üvegházi termelők számára juttatott jövedékiadó-mentesség valójában jóval nagyobb mértékű volt az első eljárás megindításakor vizsgált mértéknél. Az eljárás első megindításakor kifejtett kételyeket, amelyek oka részben az volt, hogy az olasz hatóságok nem válaszoltak az adatközlésre vonatkozó felszólításra, alátámasztotta az olasz hatóságok reagálása az eljárás első megindítására. Azok a kételyek, amelyeket a Bizottság az eljárás második megindításakor kifejtett, lényegében az alábbi megfontolásokon alapulnak:

a) az olasz hatóságok úgy vélik, hogy a fűtőanyagok jövedékiadó-mentessége – jelentőségétől függetlenül – nem tekinthető állami támogatásnak, hanem – tekintettel a rendszer jellegére – adójellegű intézkedés, azonban nem szolgáltattak semmiféle bizonyítékot érvelésük alátámasztására;

b) az olasz hatóságok másik érve, hogy a jövedékiadó-mentesség nem torzítja a versenyt, tekintve, hogy a termelők szabadon igénybe vehetik a mentességet, ha a termesztést üvegházban végzik. Ez az érvelés aggályosnak látszik, mivel a mentesség célja nem az üvegházi termesztésre átállás bátorítása volt, hanem inkább a már üvegházban termesztők mentesítése a tevékenységük végzéséhez kapcsolódó pénzügyi teher alól;

c) a verseny torzulására vonatkozóan az olasz hatóságok megerősítik, hogy a rendelkezésükre álló hivatalos adatok alapján az üvegházban termelők számára juttatott teljes mentesség nem okoz torzulást. A Bizottság szerint kétséges, hogyan tarthatják fenn az olasz hatóságok ezt az érvelést, tekintve, hogy a Bizottság szolgálatainak 2004. június 10-i telex-üzenetükre küldött válaszukban (lásd ezen indoklás (14) preambulumbekezdését) azt állítják, hogy nem tudnak pontos adatokat szolgáltatni azokra az összegekre vonatkozóan, amelyet az üvegházi termesztők a teljes mentességnek köszönhetően megtakaríthattak;

d) míg az olasz hatóságok fenntartották az állami támogatások elemeinek hiányára vonatkozó feltevésüket, elmulasztották megjelölni azt a versenyszabályt, amely szerintük alátámasztja a teljes jövedékiadó-mentesség összeegyeztethetőségét a közös piaccal;

e) nem zárható ki, hogy a mentességet a 92/81/EGK és a 2003/96/EK irányelv megsértésével engedélyezték.

VII. **AZ OLASZ HATÓSÁGOK REAGÁLÁSA A SZERZŐDÉS 88. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSE SZERINTI MÁSODIK ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁRA**

(35) 2005. február 21-i levelükben az olasz hatóságok mindenekelőtt kijelentették, hogy a második eljárás érdemben ugyanazokra a kérdésekre vonatkozik, mint az első eljárás, ezért az eljárás első megindítására válaszképpen tett észrevételeik továbbra is érvényesek. Válaszukat továbbá a következőkkel egészítették ki:

a) a tagállamok jövedékiadó-módosításai nem tekinthetők állami támogatásnak a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése alapján; az ECOFIN-Tanács 2003. március 19-i következtetései – amelyek szerint az általános adórendszertől való eltérések vagy az adórendszeren belüli, az adórendszer jellegével vagy általános jellemzőivel alátámasztott különbségtételek nem jelentenek állami támogatást – olyan döntő tényezők, amelyek megerősítik a Közösség pénzügyi hatóságainak elsődleges illetékességét; ezért az olasz hatóságok közölték volna a fenti hatóságokkal a rendszer jellegére vagy általános jellemzőire vonatkozó információkat, ha azokat a fenti hatóságok kérték volna;

b) a 2003/96/EK irányelv 15. cikkének (1) bekezdésében található „Más közösségi rendelkezések sérelme nélkül" kifejezés nem értelmezhető úgy, hogy minden jövedékiadó-csökkentést vagy -mentességet célzó intézkedésre a Szerződés 87. és 88. cikkét kell alkalmazni, mivel ha a közösségi jogalkotó célja az lett volna, hogy az összes jövedékiadó-módosítás a Szerződés 87. és 88. cikkének hatálya alá tartozzon, akkor ezt a szándékát kifejezte volna egy a fenti cikkekre utaló hivatkozás beillesztésével, ahogyan azt a *lex ubi voluit dixit*, a törvényértelmezés alapvető elve is kimondja. Másrészről ha bármely közösségi jogi aktusban világosan megjelenik a jogalkotó azon szándéka, hogy bizonyos intézkedéseket az állami támogatásokra vonatkozó szabályok hatálya alá vonjon, ezt nem „más közösségi rendelkezések sérelme nélkül" jellegű általános fordulatokkal fejezi ki, továbbá világos és egyértelműen megfogalmazott formulára azért is szükség van, mert egy intézkedésnek az „állami támogatást jelentő" vagy „nem állami támogatást jelentő" kategóriába történő besorolása jelentősen befolyásolja az intézkedés végrehajtásának jellegét, módját és időtartamát;

c) az, hogy az intézkedés nem veszélyezteti a belső piac megfelelő működését és nem torzítja a versenyt, objektív tény, tehát nem lényeges, hogy a termelők az intézkedésnek köszönhetően milyen megtakarítást értek el.

VIII. AZ OLASZ HATÓSÁGOK VÁLASZA A 2008. DECEMBER 5-I ADATKÖZLÉSRE VONATKOZÓ FELSZÓLÍTÁSRA

(36) 2009. február 5-i levelükben az olasz hatóságok mindenekelőtt visszatértek a támogatások és a 92/81/EGK irányelv rendelkezései összeegyeztethetőségének témájához; az irányelv ugyanis véleményük szerint nem tisztázza megfelelően a jövedékiadó-csökkentés vagy -mentesség és a versenyjogi szabályok összeegyeztethetőségének kérdését.

(37) Álláspontjuk megvilágítása érdekében az irányelv 8. cikkére hivatkoznak, amelynek értelmében „az egyéb közösségi rendelkezések sérelme nélkül a tagállamok adómentességet, illetve teljes vagy részleges adómértékcsökkentést alkalmazhatnak az adóhatóság felügyelete alá tartozó ásványi olajokat terhelő jövedéki adó tekintetében […] kizárólag mezőgazdasági és kertészeti, valamint az erdőgazdasági célú munkáknál … ".

(38) Az olasz hatóságok véleménye szerint a fenti cikkben használt „sérelme nélkül" kifejezés a 2003/96/EK irányelv 26. cikkével ellentétben nem ír elő kötelezettséget a közösségi versenyjogi szabályok betartására. Az olasz hatóságok fenntartják, hogy amennyiben ez a két irányelv ugyanazt a kötelezettséget írná elő, akkor a jogalkotónak nem lett volna oka arra, hogy ezt egyértelműen kifejezze a 2003/96/EK irányelv 26. cikkében. Az olasz hatóságok következtetése tehát az, hogy tekintve a 92/81/EGK irányelv 8. cikkének rendelkezését, a tagállamok jogosultak mentességet vagy adómérték-csökkentést alkalmazni a kertészeti ágazatot terhelő jövedéki adó tekintetében.

(39) Az olasz hatóságok hangsúlyozzák továbbá, hogy a 92/81/EGK irányelv és a 2003/96/EK irányelv alkalmazása valójában a belső piaci verseny torzulását okozza, mivel az előírt csökkentések vagy mentességek előnyhöz juttatják a nagyobb gazdasági erőforrásokkal rendelkező tagállamokat, amelyek a teljes agrárágazatra kiterjedően alkalmazhatnak jövedékiadó-csökkentést. Mivel Olaszország korlátozott forrásokkal rendelkezik, úgy határozott, hogy kizárólag az üvegházi termesztők javára avatkozik be, tekintve, hogy a jövedéki adó csökkentésére és a jövedékiadó-mentességre vonatkozó intézkedéseket a fűtéshez használt termékek árának emelkedése okozta válsághelyzetben hozták meg. Ezzel kapcsolatban az olasz hatóságok emlékeztetnek arra, hogy nem tartozik a Bizottság feladatai közé, hogy beavatkozzon az egyes tagállamok által megállapított prioritásokba.

(40) A környezetvédelmi állami támogatásokra vonatkozó közösségi szabályozás (lásd ezen indoklás (20) preambulumbekezdését) esetleges alkalmazhatóságára vonatkozóan az olasz hatóságok megerősítik, hogy az alkalmazott jövedékiadó-csökkentések megfelelnek a szabályozás rendelkezéseinek, ezért élhetnek a szabályozásban foglalt eltérésekkel, mivel véleményük szerint a szabályozás 51.2. pontja értelmében létező adókról van szó. A szabályozásnak ez a pontja kimondja, hogy amennyiben már létező adókról van szó, az adócsökkentéssel vagy -mentességgel kapcsolatos működési támogatások akkor engedélyezhetők, ha az alábbi két feltétel egyidejűleg teljesül:

— a kérdéses adónak környezetvédelmi szempontból határozottan kedvező hatása van,

— az érintett vállalkozások javára történő eltérésekről az adó elfogadásakor határoztak, vagy az eltéréseket a gazdasági feltételek olyan jelentős változása tette szükségessé, ami a vállalkozásokat különösen kedvezőtlen versenyhelyzetbe hozta. Ez utóbbi esetben az adócsökkentés összege nem haladhatja meg a gazdasági feltételek megváltozásából származó költségnövekedést. Ha a költségek növekedése mérséklődik, az adócsökkentés nem alkalmazható tovább.

(41) Az olasz hatóságok szerint a mezőgazdaságban használt fűtőanyagok, különösen a fűtéshez használt gáz jövedéki adója környezetvédelmi adónak (ökoadónak) tekinthető, és kedvező hatást gyakorolnak a környezetre, mivel arra ösztönzik a termelőket, hogy csökkentsék fűtőanyag-fogyasztásukat.

(42) Az olasz hatóságok különösen a szabályozás 51.2. pontjának b) pontjára vonatkozóan – amelynek értelmében az érintett vállalkozások javára történő eltérésekről az adó elfogadásakor határoztak – hivatkoznak a Bizottság 2005. december 7-i, C(2005) 4436 határozatára. Az említett határozat értelmében „A kérdéses jövedéki adóknak lehet, hogy kezdetben nem volt kifejezett környezetvédelmi célja, és a mentességekről […] jóval azelőtt határoztak, hogy a 2001. évi környezetvédelmi állami támogatásokról szóló szabályozást alkalmazni kellett volna. Ezért úgy tekinthető, hogy a mentességekről a jövedéki adó bevezetésekor határoztak. Következésképpen a szabályozás 51.2. pontja értelmében az (e határozat tárgyát képező) mentességekre alkalmazhatók az 51.1. pont rendelkezései." Az olasz hatóságok hozzáfűzik, hogy a jövedékiadó-csökkentésekről azt követően határoztak, hogy a gazdasági feltételek megváltoztak (különösen a kőolaj ára növekedett jelentősen), ami az üvegházi termesztőket különösen kényes versenyhelyzetbe hozta a szabadföldi termesztőkkel szemben, továbbá más országokban arra kényszerítette a hatóságokat, hogy az üvegházban termesztőket és a halászati ágazatot érintő kedvezményeket vezessenek be. Az olasz hatóságok feltüntették a fűtéshez használt gázolaj árát, amely a szóban forgó időszakban az alábbiak szerint alakult: +37 % az 1999–2000. közötti időszakban, +26 % az 1999–2001. közötti időszakban és +26 % az 1999–2002. közötti időszakban. Az árstruktúra a következő volt (EUR/literben, éves átlagban):

EUR/literben

	Ipari ár	Adó	Fogyasztói ár
1999	0,217	0,524	0,741
2000	0,342	0,523	0,865
2001	0,317	0,504	0,821
2002	0,292	0,542	0,834
2003	0,314	0,547	0,861
2004	0,354	0,555	0,909

(43) Az olasz hatóságok másrészt kiemelik, hogy a szabályozás 51. pontjának alkalmazása minden esetben kötelezi a gazdaságokat az adó egy részének megfizetésére. Az Olaszország által alkalmazott intézkedés véleményük szerint összeegyeztethető lehet, ha a kedvezményezettek megfizetik a közösségi szinten rögzített minimális összeget (a minimális összeg, szintén az olasz hatóságok szerint, 13 EUR/1 000 kg volt a 2000–2003. közötti időszakban és 21 EUR/1 000 kg volt az azt követő időszakban).

(44) Végül a nyújtott támogatások teljes összegét illetően az olasz hatóságok jelzik, hogy a különféle költségvetési törvényekben szereplő összegek a fűtőanyagként használt gázolajfogyasztás mennyiségének előrejelzéseken alapuló becslése, és inkább elmaradt bevételnek kell tekinteni, mint források nyújtásának. Véleményük szerint nehéz számszerűsíteni, hogy az egyes termelők milyen előnyhöz jutottak, tekintve, hogy az adórendszer kezelése a tartományok, a megyék, sőt a települések hatáskörébe tartozik. Az összegeket meg fogják adni, amint azok rendelkezésre állnak.

IX. A 2009. MÁJUS 18-ÁN KÜLDÖTT LEVÉL

(45) Ebben a levélben az olasz hatóságok mindenekelőtt megerősítik, hogy a jövedéki adó már létező adónak tekintendő, ezért élhetnek a környezetvédelmi állami támogatásokról szóló szabályozásban foglalt eltérésekkel a fenti, (42) preambulumbekezdésben felsorolt okokból.

(46) A fenti érvelést az ezen indoklás 42. pontjában szereplő táblázat frissített változata követi (az „Adó" oszlopot megosztották jövedéki adóra és héára). Az új táblázat alapján a szóban forgó időszakban az árstruktúra a következő volt (most az adatokat EUR/1 000 l-ben tüntették fel):

EUR/1 000 l-ben

	Ipari ár	Héa	Jövedéki adó	Fogyasztói ár
1999	219,83	123,5	397,67	741
2000	344,35	144,1	375,92	864,33
2001	313,4	136,7	370,11	820,22
2002	293,31	139,7	405,24	838,26
2003	314,37	143,5	403,21	861,1
2004	355,01	151,6	403,21	909,86

(47) Az olasz hatóságok kiemelik, hogy eltekintve a 2000 és 2001 közötti enyhe csökkenéstől, 1999 és 2004 között a fűtőanyagként használt gázolaj fogyasztói ára folyamatosan emelkedett. Ezután a 42. és 43. preambulumbekezdésben már leírt érvelés megismétlése következik.

(48) Az intézkedésnek az olasz adórendszer alapján történő igazolására vonatkozóan az olasz hatóságok pontosítják, hogy Olaszországban a jövedékiadó-mentességet élvező fűtőanyagok mennyiségét az alapterület, a termesztett növények minősége és a ténylegesen használt mezőgazdasági eszközkészlet alapján osztották el. Ezért úgy tekinthető, hogy a mentességet a végzett tevékenység jellege alapján, az üvegházi termesztés esetében arányos módon határozták meg, mivel az ilyen jellegű termesztés egyértelműen függ a gázolajtól, és olyan termelési feltételek jellemzik, amelyek teljesen eltérőek a szabadföldi termesztés feltételeitől. Ezenkívül a mentesség nem csak egy terméknek kedvez, mivel az összes üvegházi termesztésre alkalmazzák, és az üvegházi termesztés a teljes agrárágazatban elterjedt gyakorlatnak tekinthető.

(49) Általánosítva, a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének alkalmazhatóságára vonatkozóan az olasz hatóságok úgy vélik, hogy nem állnak fenn a hivatkozott cikkben meghatározott feltételek, mivel a mentességek nem szelektívek, és nem torzítják a versenyt.

(50) A szelektivitással kapcsolatban az olasz hatóságok hivatkoznak az Elsőfokú Bíróság T-233/04 ([9]) ügyben hozott ítéletére. Az értékelésben (86. pont) a Bíróság a következőket állapította meg: „Az EK-Szerződés 87. cikkének alkalmazása szempontjából közömbös, hogy az intézkedés feltételezett kedvezményezettjének helyzete javul vagy romlik-e a korábbi jogállapothoz képest, vagy ellenkezőleg, az idő folyamán nem változott. Egyedül azt kell meghatározni, hogy egy adott jogrendszerben egy állami intézkedés az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében »bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos árukat« előnyhöz juttat-e más olyan vállalkozásokhoz képest, amelyek az adott intézkedés célja szempontjából hasonló tényállási és jogi helyzetben vannak."

(51) Az olasz hatóságok véleménye szerint a mezőgazdasági termékek termesztésére szolgáló üvegházakban használt gázolajra alkalmazott mentesség nem tesz különbséget a hasonló tényállási és jogi helyzetben lévő vállalkozások, sem a termékek között, mivel a termelt termékektől függetlenül az összes vállalkozás részesülhet a mentességben, ha a gázolajat az üvegházak fűtéséhez szerzi be.

(52) A verseny torzítására való alkalmasságot illetően az olasz hatóságok a Bizottság C(2008)1105. sz. határozatára hivatkoznak, amelynek 43. preambulumbekezdése kimondja: „A 92/81/EGK irányelv 8. cikkének (2) bekezdése szerint nyújtott teljes vagy részleges mentességek célja azonos a 2003/96/EK irányelv intézkedéseinek céljával, és jelentőségük jóval kisebb, tehát azt mondhatjuk, hogy indokolatlanul nem tudják torzítani a versenyt".

(53) Az olasz hatóságok hozzáfűzik továbbá, hogy ugyanezen határozat 32. pontjában a Bizottság úgy véli, hogy az ilyen jellegű, az elsődleges mezőgazdasági termelésben használt üzemanyagokra vonatkozó intézkedés – figyelembe véve az Európai Unió mezőgazdasági üzemeinek csekély méretét (az üzemek több mint 60 %-a 5 hektárnál kisebb hasznosított mezőgazdasági földterülettel rendelkezik) – nem torzítja indokolatlanul a versenyt. Ebből a megfontolásból kiindulva hangsúlyozzák, hogy a mérettel kapcsolatos fenti szempont alapján valószínűtlen, hogy a szóban forgó mentességek torzíthatnák a versenyt, mivel az olasz mezőgazdasági üzemek körülbelül 80 %-a 5 hektárnál kisebb hasznosított mezőgazdasági földterülettel rendelkezik.

(54) Az olasz hatóságok további érve, hogy a fűtéshez használt gázolaj mennyisége 1 m^3 üvegház-légtérre csak 2 liter. Ezenkívül az Enama (a mezőgazdasági gépesítéssel foglalkozó olasz nemzeti hivatal) Olaszország 20 tartományából 14-ben végzett, gázolajfogyasztásra vonatkozó felmérése szerint az üvegházakban használt gázolaj mennyisége (167 436 001 liter) a mezőgazdaságban felhasznált gázolaj mennyiségének 2002-ben csupán 11,77 %-át, 2003-ban pedig 10,67 %-át tette ki.

(55) Az olasz hatóságok – miután állításaik alátámasztására megadták a fenti felvilágosításokat, amelyek szerint a szóban forgó mentességek az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében nem jelentenek állami támogatást – megerősítik a mentességek horizontális jellegét, és fenntartják, hogy minden mezőgazdasági termelő igénybe veheti a mentességet, ha üvegházban termel, továbbá hangsúlyozzák, hogy a megkülönböztetés tilalmára vonatkozó kritériumot a törvénybe vetett bizalom és a jogbiztonság elve miatt nem lehet visszamenőleg alkalmazni.

X. **ÉRTÉKELÉS**

(56) Ezen határozat az üvegházak fűtéséhez használt gázolaj jövedékiadó-mentessége és az üzemanyagként használt gázolaj jövedékiadó-mentessége közötti különbségre vonatkozik.

(57) Tekintettel azokra az érvekre, amelyeket az olasz hatóságok az eljárás megindítására vonatkozó válaszukban előadtak, elsősorban azt kell megvizsgálni, hogy a rendszer tartalmaz-e állami támogatást az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében.

(58) A Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében a közös piaccal nem egyeztethető össze az olyan, állami erőforrásból nyújtott bármilyen támogatás, abban a mértékben, amennyiben a tagállamok közötti kereskedelmet befolyásolja, ha bizonyos vállalkozások vagy bizonyos termelés támogatása révén torzítja a versenyt, vagy annak torzításával fenyeget.

(59) A vizsgált rendszer megfelel ennek a meghatározásnak, nemcsak azért, mert finanszírozása állami forrásokból történik (jövedékiadó-mentességet alkalmazva az állam lemond bizonyos bevételekről, amelyeket egyébként beszedhetne), hanem azért is, mert bizonyos vállalkozásokat (a mezőgazdaságban működő üzemeket és ezen belül az üvegházi termesztőket) támogat, továbbá befolyásolhatja az áruforgalmat és torzíthatja a versenyt, tekintettel Olaszország üvegházi mezőgazdasági termelésben elfoglalt helyére (például a friss zöldségek termesztéséhez használt üvegházak területe tekintetében 2000-ben és 2003-ban Olaszország az Unió termelő országai között a második helyen állt, míg 2000-ben és 2001-ben Olaszország az Unió első zöldségtermesztője volt, végül a megindított eljárások tárgyát képező időszakban Olaszország az üvegházi termesztésre használt területek alapján a második volt Európában).

([9]) TPG, 2008. április 10-i ítélet, Hollandia kontra Bizottság, [EBHT II-00591. o.].

(60) Az akta átvizsgálása során az olasz hatóságok számos érvet hoztak fel álláspontjuk megvédésére, amely szerint a rendszer nem tekinthető állami támogatásnak:

— a Tanácsnak és a Bizottságnak az ECOFIN-Tanács alkalmával hozott 2003. március 19-i politikai megállapodása alapján az általános adórendszertől való eltérés vagy az adórendszeren belüli, az adórendszer jellegével vagy általános jellemzőivel alátámasztott különbségtétel nem jelent állami támogatást; ezenkívül Olaszországban a mentességek beleillenek az olasz adórendszer logikájába, tekintve, hogy minden üvegházi termesztésre érvényesek, továbbá a jövedékiadó-mentes fűtőanyagok mennyiségét a végzett tevékenység függvényében osztották el,

— a becslések és a rendelkezésre álló adatok alapján a szóban forgó rendszer „nem veszélyezteti a belső piac megfelelő működését és nem torzítja a versenyt” (lásd a (30) és a (31) preambulumbekezdést),

— a mentességek nem szeletívek és nem torzítják a versenyt.

(61) Mindenekelőtt ki kell emelni, hogy egyetlen politikai megállapodás sem módosíthatja a Szerződésben objektíven meghatározott támogatás fogalmát.

(62) Arra az érvre vonatkozóan, amely szerint a mentességeket alátámasztja az adórendszer jellege vagy általános jellemzői, a Bizottság úgy véli, hogy a sajátos, bizonyos termelésre korlátozódó (ez esetünkben az üvegházi termelés, amely nagyobb mentességet élvezett, mint a szabadföldi termesztés) jövedékiadó-mentesség nem igazolható az adórendszer jellegével és logikájával, tekintve, hogy a közösségi jog alapelvként kötelezővé teszi a tagállamok számára a jövedéki adó alkalmazását ([10]). Ugyanez a megfontolás érvényes akkor is, amikor a közösségi jog nem ír elő ilyen jellegű mentességeket. Az érv, amely szerint a mentességek minden üvegházi termelésre érvényesek, ebben az esetben nem ideillő, mivel a mezőgazdasági termelés teljes ágazatai kisebb mértékű mentességet élveztek, mint az üvegházi termesztők, és ha az olasz hatóságok állítása szerint a mentes üzemanyagok elosztása a végzett tevékenység függvényében történt, az adórendszer logikája megkívánta volna, hogy a mentesség minden gázolaj használatával járó tevékenységre azonos legyen.

(63) A szelektivitás kérdését már vizsgáltuk ezen indoklás (58) preambulumbekezdésében. A T 233-04 ügyben hozott ítéletre történő hivatkozásra vonatkozóan, az ezen indoklás 25. és 26. pontja alapján a Bizottság megállapítása szerint, ha igaz, hogy a mezőgazdasági ágazatban gázolajat használó gazdálkodók mentességet élvezhettek, akkor az üvegházi termesztők még jelentősebb mentességhez jutottak. Az összes gazdálkodó hasonló ténybeli helyzetben volt attól a pillanattól kezdve, hogy termelésükhöz gázolajat használtak fel, tehát ugyanolyan mértékben érintette őket az intézkedés célja (a kőolajtermékek áremelkedése hatásának csökkentése), jogi helyzetüktől függetlenül. A tény, hogy hasonló helyzetben néhányan jelentősebb mentességet élvezhettek mint mások, bizonyítja, hogy a rendszer szelektivitást tartalmaz.

(64) Arra a kérdésre vonatkozóan, hogy a rendszer nem veszélyezteti a belső piac megfelelő működését és nem torzítja a versenyt, a Bizottság elutasítja az olasz hatóságok érveit. Valójában:

— a határozat, amelyre az olasz hatóságok ezen indoklás (52) preambulumbekezdésében hivatkoznak, azt a következtetést vonja le, hogy létezik olyan állami támogatás, amely jóváhagyható a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjában előírt eltérés alapján, azonban ez az eltérés nem használható fel annak igazolására, hogy az adott rendszerben nincsenek meg az állami támogatás elemei (ez a megfontolás vonatkozik az olasz hatóságok azon érveire is, amelyeket az indoklás (53) preambulumbekezdésében ismertettünk),

— az ezen indoklás (54) preambulumbekezdésében megadott adatok nem teljesek (20 tartományból 14), és semmi sem támasztja alá, hogy ezek az adatok reprezentatívak lennének: tehát nem lehet azt a következtetést levonni, hogy azok a tartományok, amelyekre a megadott adatok vonatkoznak, megegyeznek azokkal a tartományokkal, ahol a legelterjedtebb az üvegházi termesztés; ezenkívül a mezőgazdasági ágazat fogyasztására vonatkozó adatok sokkal inkább azt jelzik, hogy a gázolaj a mezőgazdasági termelés fontos eszköze. Mindenesetre elegendő, hogy a támogatás erősítse az egyik vállalkozás versenyhelyzetét a többi versenytárs vállalkozással szemben a közösségen belüli áruforgalomban ahhoz, hogy az adott támogatás torzítsa a versenyt és befolyásolja a közösségi áruforgalmat ([11]). Ez történik a vizsgált esetben is, tekintve, hogy az alkalmazott mentesség a mezőgazdasági termékeiket üvegházban termesztő olasz vállalkozásoknak kedvez a többi tagállamban azonos ágazatban működő vállalkozásokkal szemben.

(65) Az olasz hatóságok az eljárás első megindítására adott válaszukban azt állították, hogy a szóban forgó mentességek nem tekinthetők állami támogatásoknak, hanem azokat a 92/81/EGK és a 2003/96/EK irányelv rendelkezései alapján kell megvizsgálni. Az olasz hatóságok ezt a következtetést abból az érvelésből vonták le, amely szerint az állami támogatás fennállását az a tény zárja ki, hogy egy uniós irányelv lehetőséget nyújt adómentességek alkalmazására. Ezt az érvelést megerősítették a küldött adatközlési felszólításra adott válaszukban is.

([10]) Lásd a 2006/323/EK bizottsági határozatot (HL L 119., 2006.5.4., 12. o.).

([11]) CGCE, 1980. szeptember 17-i ítélet, Philip Morris, 730/79 ügy.

(66) A Bizottság nem ért egyet ezzel az érveléssel. A 92/81/EGK irányelv a hatodik preambulum-bekezdésben pontosítja, hogy a tagállamok fakultatív módon alkalmazhatnak (…) egyéb mentességeket (…), amennyiben ez nem torzítja a versenyt. A fenti irányelv 8. cikkének (2) bekezdése kimondja továbbá, hogy a tagállamok mentességet vagy teljes, illetve részleges csökkentést alkalmazhatnak „az egyéb közösségi rendelkezések sérelme nélkül." Tekintettel a verseny torzulásának veszélyére, a 92/81/EGK irányelv nem zárja ki, hogy a mentesség állami támogatásnak minősülhet. Meg kell említeni, hogy a Bizottság állami támogatásokra vonatkozó hatáskörét közvetlenül a Szerződés biztosítja, és ezeket a hatásköröket nem korlátozhatja egy olyan irányelv, amelynek célja egy adónem európai szintű harmonizálása.

(67) A 2003/96/EK irányelv 15. és 24. preambulum-bekezdése előírja, hogy a differenciált adómértéket megállapító intézkedéseknek összhangban kell lenniük a belső piacot és a versenyt szabályozó rendelkezésekkel annak érdekében, hogy ne járjanak a verseny torzulásával. A versenyszabályok alkalmazásának kötelezettségét a fenti irányelv 26. cikke is kimondja, amely felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy a szóban forgó intézkedések állami támogatásnak minősülhetnek, ezért azokat az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése szerint be kell jelenteni. A fenti cikk kifejezetten előírja, hogy az irányelv értelmében a Bizottság részére történő információszolgáltatás nem mentesíti a tagállamokat a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség alól.

(68) Végül maguk az olasz hatóságok erősítik meg (lásd ezen indoklás (39) preambulumbekezdését), hogy a mentességek alkalmazása a verseny torzulását okozza, amely a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében az állami támogatások jellegzetessége.

(69) A fenti megfontolások alapján a Bizottság megállapítja, hogy az alkalmazott jövedékiadó-mentesség a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül.

(70) Ennek ellenére, a Szerződés 87. cikkének (2) és (3) bekezdésében meghatározott esetekben ezek az intézkedések a fentiektől eltérve a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthetők.

(71) A Szerződés 87. cikkének (2) bekezdése szerinti, a fogyasztók részére nyújtott szociális jellegű támogatásokra, a természeti csapások vagy más rendkívüli esemény okozta károk enyhítésére nyújtott, és a gazdaság részére a Németországi Szövetségi Köztársaság bizonyos tartományaiban nyújtott támogatásokra vonatkozó eltérések a szóban forgó rendszer kedvezményezettjei esetében nem alkalmazhatók.

(72) A Bizottság úgy véli, hogy a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti, bizonyos tartományok fejlesztésére vonatkozó eltérések nem alkalmazhatók a vizsgált rendszerre, mivel ez a rendszer nem tartalmaz olyan támogatást, amely olyan tartományok gazdasági fejlesztését szolgálja, ahol az életszínvonal különösen alacsony, vagy a munkanélküliség kiemelkedően nagy.

(73) A Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontjával kapcsolatban elegendő megállapítani, hogy a vizsgált rendszer nem jelent közös európai érdeket szolgáló jelentős projektet és nem az olasz gazdaság súlyos zavarának helyreállítását célozza. A támogatás ezenkívül nem a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének d) pontja szerinti kultúra vagy vagyon megőrzésének előmozdítására irányul.

(74) Következésképpen az egyetlen alkalmazható kivétel a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja, amely szerint a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthetők a bizonyos gazdasági tevékenységek vagy gazdasági ágazatok fejlődését elősegítő támogatások, amelyek nem változtatják meg a közös érdekkel ellentétes módon a kereskedelmi viszonyokat.

(75) Ezért a vizsgált támogatások nem bejelentett támogatásnak minősülnek, a közös piaccal való összeegyeztethetőségüket a folyósítás időpontjában hatályos állami támogatásokra vonatkozó szabályozás alapján kell megvizsgálni, amint azt a Bizottság a jogellenesen nyújtott állami támogatások értékelésére alkalmazandó szabályozás meghatározásáról szóló közleményében pontosítja ([12]).

(76) Igaz, hogy a 2007–2013 közötti agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló új közösségi iránymutatások (172) preambulumbekezdése ([13]) a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján a közös piaccal összeegyeztethetőnek tart a 2003/96/EK irányelv hatálybalépése után nyújtott bizonyos támogatásokat, azonban ez csak akkor érvényes, ha az említett irányelv feltételei teljesülnek, és az agrárágazaton belül nincs további differenciálódás. Ugyanez érvényes a 92/81/EGK irányelv alapján jogellenesen nyújtott támogatásokra.

(77) A 92/81/EGK irányelv 1. cikkének (1) bekezdése értelmében „A tagállamok az ásványolajokra az ezen irányelvnek megfelelően harmonizált jövedéki adót alkalmazzák". Ugyanezen cikk (2) bekezdése pontosítja, hogy a tagállamok saját adómértéküket az ásványolajok jövedékiadó-mértékének közelítéséről szóló, 1992. október 19-i 92/82/EGK tanácsi irányelvnek ([14]) megfelelően állapítják meg.

([12]) HL C 119., 2002.5.22., 22. o.
([13]) HL C 319., 2006.12.27., 1. o.
([14]) HL L 316., 1992.10.31., 19. o. Az üvegházak fűtéséhez használt gázolaj jövedéki adójának összegét lásd a (43) preambulumbekezdésben.

(78) A 92/82/EGK irányelv 5. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a gázolaj jövedéki adója 18 EUR/1 000 liter, ha a gázolajat fix motorokhoz, gépekhez, építkezésekhez, mélyépítési munkákhoz és közmunkákhoz vagy közúton kívül használandó, illetve közúti közlekedéshez forgalmi engedéllyel nem rendelkező járművekhez használják.

(79) A 92/81/EGK irányelv 2. cikkének (2) bekezdése pontosítja, hogy „azok az ásványi olajok, amelyekre a 92/82/EGK irányelv nem határozza meg a jövedéki adó mértékét, szintén jövedékiadó-kötelesek, amennyiben azokat felhasználásra szánják, értékesítik, vagy fűtőanyagként, illetve üzemanyagként használják. A jövedéki adó előírt mértékét, használattól függően, az egyenértékű fűtőanyagra vagy üzemanyagra alkalmazandó mértéken kell megállapítani" (az ezen indoklás fenti, (43) preambulumbekezdésben említett, az olasz hatóságok által megjelölt 13 EUR-s összeg az egyenértékű fűtőanyagra vagy az üzemanyagra alkalmazandó jövedéki adó, más szóval a fenti irányelv 6. cikkében a nehéz fűtőolajokra vonatkozó 13 EUR/1 000 kg jövedéki adó).

(80) A 92/81/EGK irányelv 8. cikkére ugyanakkor rögzíti, hogy „az egyéb közösségi rendelkezések sérelme nélkül a tagállamok adómentességet, illetve teljes vagy részleges adómérték-csökkentést alkalmazhatnak az adóhatóság felügyelete alá tartozó ásványi olajokat terhelő jövedéki adó tekintetében […] kizárólag mezőgazdasági és kertészeti, valamint az erdőgazdasági célú munkáknál és az édesvízi haltenyésztésnél …".

(81) A 2004. január 1-jétől alkalmazandó 2003/96/EK irányelv értelmében ([15]) a fűtéshez használt gázolaj jövedéki adójának minimális összege 21 EUR/1 000 l (az irányelv I. mellékletének C táblázatát és az irányelv 9. cikkét együtt értelmezve). Továbbá a fenti irányelv 15. cikkének (3) bekezdése a 92/81/EGK irányelv 8. cikkének (2) bekezdéséhez hasonló rendelkezést tartalmaz, amelynek értelmében „a tagállamok mezőgazdasági, kertészeti, vagy halászati és erdőgazdálkodási célú munkáknál felhasznált energiatermékekre és villamos energiára akár nulláig is csökkenthető adómértéket alkalmazhatnak".

(82) Az említett két irányelv értelmében tehát lehetséges volt teljes jövedékiadó-mentességet adni. Ennek ellenére, mivel olyan differenciált jövedékiadó-mentességet létesít, amely bizonyos mezőgazdasági üzemeket előnyben részesít, a szóban forgó támogatás – a 2007–2013-ra vonatkozó, a mezőgazdasági és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokra vonatkozó közösségi iránymutatás 172. pontja alapján ([16]) – nem tekinthető a közös piaccal összeegyeztethetőnek.

(83) A jövedékiadó-mentesség tekintetében megindított két eljárás tárgyát képező teljes időszak alatt (2000. október 3-tól 2004. december 31-ig – lásd a (25) és a (27) preambulumbekezdést) az állami támogatásokra a mezőgazdasági ágazatban nyújtott állami támogatásokra vonatkozó iránymutatást kellett alkalmazni (a továbbiakban: 2000. évi mezőgazdasági iránymutatás ([17]).

(84) A Bizottság megállapítja, hogy jellegénél fogva (teljes jövedékiadó-mentesség) a támogatás egyoldalú állami támogatásnak minősül, amely egyszerűen a termelők pénzügyi helyzetének javítására szolgál anélkül, hogy bármely módon hozzájárulna az ágazat fejlesztéséhez. Ezt a megállapítást alátámasztja az a tény is, hogy a szolgáltatott kiegészítő információkban az olasz hatóságok kifejtik, hogy a támogatás nyújtásának oka a kőolaj árának növekedése (lásd ezen indoklás (39) preambulumbekezdését).

(85) A 2000. évi mezőgazdasági iránymutatás 3.5. pontja értelmében az ilyen jellegű támogatások a közös piaccal nem összeegyeztethető működési támogatásnak minősülnek.

(86) A 2000. évi mezőgazdasági támogatások 5.5. pontja kivételt tesz a fenti 3.5 pont alól a környezetvédelmi jellegű működési támogatásokra vonatkozóan.

(87) A 2000. évi mezőgazdasági iránymutatás 5.5.4. pontja a környezetvédelmi adók alóli részleges vagy teljes mentesség speciális esetére vonatkozik. Az iránymutatásnak ebben a pontjában a Bizottság bizonyos fenntartásokkal kimondta, hogy az ilyen jellegű támogatások akkor engedélyezhetők, ha az alábbi feltételek egyidejűleg teljesülnek:

— ha átmeneti (legfeljebb ötéves időtartamú) és degresszív támogatásról van szó,

— ha bizonyíthatóan a nemzetközi szintű versenyképesség elvesztésének kompenzálásához szükségesek,

— ha a támogatás ténylegesen ösztönzi a szóban forgó termelési eszközök felhasználásának csökkentését.

(88) A vizsgált esetben a Bizottság megállapítja, hogy a támogatás nem degresszív, mivel a költségvetési törvények jövedékiadó-mentességről szóló cikkei értelmében a mentesség 2000. december 31-ig részleges, majd az ezen indoklás (27) preambulumbekezdésében felsorolt többi időszakban teljes. Ezenkívül a támogatás nem volt átmeneti, a 2001. év második félévétől eltekintve a mentesség valójában a teljes vizsgált időszakban állandó volt. Az olasz hatóságok egyértelműen a kényes versenyhelyzetre hivatkoztak (lásd ezen indoklás (42) preambulumbekezdését), azonban nem szolgáltattak olyan adatokat, amelyek alátámasztották volna a versenyképesség elvesztését. Végül valószínűtlennek látszik, hogy egy olyan mentesség, amely olcsóbbá teszi a fűtőanyagokat, az érintett termelési eszköz felhasználásának csökkentésére ösztönözhetné a kedvezményezetteket (az üvegházakról, vagy tágabb értelemben a fűtőanyagokról van szó, ha ezeket termelési eszköznek tekintjük).

([15]) Néhány olyan rendelkezés kivételével, amely a szóban forgó esetre nem vonatkozik.

([16]) Lásd a 13. megjegyzést.

([17]) HL C 28., 2000.2.1., 2. o.

(89) A szóban forgó állami támogatások tehát nem tekinthetők igazoltnak kizárólag a 2000. évi mezőgazdasági iránymutatások rendelkezései alapján, amelyek lehetővé teszik, hogy a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekintsünk egyszerű működési támogatásokat.

(90) A fentiek alapján a 2000. évi mezőgazdasági iránymutatások az 5.6.2 pontban kimondják a támogatások esetenkénti vizsgálatának lehetőségét, a környezetvédelmi állami támogatások tárgyában kifejtett közösségi alapelvek figyelembevételével.

(91) Tekintve a két eljárás tárgyát képező időszakot, a szóban forgó támogatások összeegyeztethetőségének vizsgálatánál az alábbi, állami támogatásokra vonatkozó szabályozásokat kell figyelembe venni:

— a 2000. október 3-tól 2001. február 2-ig terjedő időszakra az 1994-től hatályos környezetvédelmi állami támogatásokra vonatkozó szabályozást (a továbbiakban az 1994. évi szabályozás) ([18]),

— a 2001. február 3-tól 2004. december 31-ig terjedő időszakra a 2001. február 3-tól hatályos környezetvédelmi állami támogatásokra vonatkozó szabályozást (a továbbiakban a 2001. évi szabályozás) ([19]).

(92) Az 1994. évi szabályozás értelmében (3.4. pont) a Bizottság eltérhet a működési támogatások tilalmának elvétől, amennyiben azok egyetlen célja a hagyományos termeléshez viszonyított többletköltségek kompenzálása, a támogatás átmeneti és általánosságban degresszív, továbbá ösztönzi a környezetszennyezés csökkentését vagy a hatékonyabb forrásfelhasználásra szolgáló módszerek gyors bevezetését.

(93) Szintén a 3.4. pont pontosítja, hogy az új környezetvédelmi adók alóli átmeneti mentesség szükség esetén akkor engedélyezhető, ha az a versenyképesség – különösen a nemzetközi szintű versenyképesség – elvesztésének kompenzálására szolgál. További tényező, amelyet figyelembe kell venni, a viszontszolgáltatás, amelyet az érintett vállalkozásoknak a környezetszennyezés csökkentése terén teljesíteniük kell. Ezt a rendelkezést a közösségi jogszabályban bevezetett adómentességekre is alkalmazni kell.

(94) Azon a tényen kívül, hogy amint azt a 2000. évi mezőgazdasági iránymutatás 5.5.4. pontja alapján végzett vizsgálatban megállapítottuk, a támogatás nem átmeneti, sem pedig degresszív, továbbá nem tartalmaz semmiféle ösztönzést, a Bizottság megállapítja, hogy a rendelkezésére álló információk nem tartalmaznak semmiféle bizonyítékot arra, hogy a támogatás kizárólag a hagyományos termeléshez viszonyított termelési többletköltségek kompenzálására szolgál. A támogatás tehát nem tesz eleget az ezen indoklás (92) preambulumbekezdésében felsorolt feltételeknek, amelyek alapján a közös piaccal összeegyeztethetőnek lehetne tekinteni.

(95) A szóban forgó esetben nem állnak fenn az ezen indoklás (93) preambulumbekezdésében említett feltételek sem, mivel a támogatás nem új adónemre vonatkozik (a jövedéki adó már létezett a két eljárás tárgyát képező időszak előtt is: például a 2000. december 23-i, 388. sz. törvény 24. cikkének (3) bekezdése, amely bevezeti a teljes jövedékiadó-mentességet a 2001. január 1-től 2001. június 30-ig terjedő időszakra, a jövedéki adóról szóló 1996. évi 662. számú törvényre hivatkozik, amely visszautal a termelési és fogyasztási adókról szóló törvényerejű rendeletek egységes szövegét tartalmazó 504/1995. sz. törvényerejű rendeletre). A Bizottság ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy az olasz hatóságok nem vitatták a vizsgált adók „már létező adó” jellegét. Továbbá sohasem állították, hogy ezt az adónemet újabban vezették volna be (lásd ezen indoklás (40) és (45) preambulumbekezdését).

(96) Tehát a fenti támogatás az 1994. évi szabályozás rendelkezései alapján nem tekinthető a közös piaccal összeegyeztethetőnek.

(97) A 2001. évi szabályozás különbséget tesz új adónemek (51.1. pont) és korábbi adónemek (51.2. és 52. pont) között.

(98) A Bizottság megállapítja, hogy a mentesség tárgyát képező jövedéki adó a vizsgált időszak előtt már létező adónem volt, mivel a (95) preambulumbekezdésben leírt megfontolásokon kívül a mentességekről évente a költségvetési törvényekben határoztak, és nem az automatikus mentességet a vizsgált időszak bármely időpontjában kimondó törvényben. Ezenkívül a Bizottság ezen indoklás (95) preambulumbekezdésében már megállapította, hogy az olasz hatóságok nem vitatták a szóban forgó adók „már létező adó” jellegét, és sohasem állították, hogy azokat újabban vezették be.

(99) A 2001. évi szabályozás 51.2. pontja az ezen indoklás (40) preambulumbekezdésében kifejtettek szerint lehetővé teszi a „már létező” adókra az új adókra alkalmazandó, az 51.1. pontban meghatározott engedélyezési feltételek alkalmazását, ha az alábbi két feltétel együttesen teljesül:

— a kérdéses adónak környezetvédelmi szempontból határozottan kedvező hatása van,

([18]) HL C 72., 1994.3.10., 3. o.
([19]) Lásd az 5. megjegyzést.

— az érintett vállalkozások javára történő eltérésekről az adó elfogadásakor határoztak, vagy az eltéréseket a gazdasági feltételek jelentős megváltozása tette szükségessé, ami a vállalkozásokat különösen kedvezőtlen versenyhelyzetbe hozta. Ez utóbbi esetben az adócsökkentés összege nem haladhatja meg a gazdasági feltételek megváltozásából származó költségnövekedést. Ha a költségek növekedése mérséklődik, az adócsökkentés nem alkalmazható tovább.

(100) A Bizottság elfogadhatja, hogy egy olyan adó, mint a fűtőanyagként használt gázolaj jövedéki adója, amely a gázolaj árának növekedését eredményezi, arra ösztönözheti a gázolaj felhasználóit, hogy csökkentsék gázolajfogyasztásukat, ami környezetvédelmi szempontból pozitív hatású. Ennek ellenére ezekről a mentességekről évente határoztak egyetlen, a 2001. július 1. és december 31. közötti időszak kivételével (lásd ezen indoklás (27) preambulumbekezdését), és az olasz hatóságok nem bizonyították és sohasem állították, hogy a mentességekről az adónem bevezetésekor határoztak volna. Ellenkezőleg, hangsúlyozták, hogy a mentességeket egy tisztán konjunkturális jelenség, vagyis a fűtőanyagok és üzemanyagok árának emelkedése miatt vezették be.

(101) Nem fogadható el az olasz hatóságok azon érvelése, amely szerint a Bizottságnak a vizsgálatát úgy kellett volna végeznie, mintha a mentességekről az adónem bevezetésekor határoztak volna. Az olasz hatóságok a Bizottság C(2005) 4436 határozatára hivatkoznak (lásd ezen indoklás (42) preambulumbekezdését). Ebben a határozatban (lásd különösen a határozat (74) preambulumbekezdését) a Bizottság következtetéseit arra a tényre alapozta, hogy a mentességekről jóval a 2001. évi környezetvédelmi állami támogatásokról szóló szabályozás hatálybalépése előtt határoztak. A vizsgált esetben azonban megállapítható, hogy az első mentességek 2000 októberére, azaz a fenti szabályozás hatálybalépését közvetlenül megelőző időszakra nyúlnak vissza. Hangsúlyozzuk, hogy az olasz hatóságok korábban egyetlen esetben sem alkalmaztak mentességet.

(102) Másrészről a 2001. évi szabályozás 51.2. pontjának második bekezdésére vonatkozóan az olasz hatóságok nem szolgáltattak olyan, a gazdasági feltételek megváltozását alátámasztó adatokat, amely változás különösen nehéz helyzetbe hozta volna a vállalkozásokat (lásd ezen indoklás (88) preambulumbekezdését) és nem bizonyították, hogy a mentesség összege nem haladta meg a gazdasági feltételek megváltozásával járó költségnövekedést. A versenyhelyzetre vonatkozóan az ezen indoklás (42) és (46) preambulumbekezdésében található táblázat adatai nem tartalmaznak semmiféle összehasonlító elemet, így nem támasztják alá az üvegházban termesztő olasz vállalkozások versenyhelyzetének romlását. Ezzel kapcsolatban ki kell emelni, hogy a kőolajtermékek árának emelkedése nem csak Olaszországot, hanem egész Európát sújtotta.

(103) Mivel az ezen indoklás (99) preambulumbekezdésében meghatározott feltételek egyike sem teljesül, nem alkalmazhatók a 2001. évi szabályozás 51.2. pontjának, következésképpen az 51.1. pontjának rendelkezései sem.

(104) Ebből következően, ha az 51.2. pont rendelkezései nem alkalmazhatók, akkor a szóban forgó támogatás nem tekinthető elfogadottnak az 51.1. pont értelmében, amely előírja:

„Amikor környezetvédelmi okoknál fogva az egyik tagállam új adót vezet be valamely tevékenységi ágazatban, illetve olyan termékekre, amelyek tekintetében nem volt közösségi adóharmonizálás, vagy a tagállam által bevezetett adó meghaladja a közösségi jogszabályokban meghatározott adómértéket, a Bizottság úgy tekinti, hogy tízéves időszakra vonatkozó, nem degresszív mentességről szóló határozat a következő két esetben fogadható el:

a) a mentességek feltételezik az érintett tagállam és a kedvezményezett vállalkozások közötti olyan megállapodások megkötését, amelyben a vállalkozások vagy a vállalkozások társulásai kötelezettséget vállalnak bizonyos környezetvédelmi célok megvalósítására a mentességek alkalmazásának időtartama alatt, vagy amikor a vállalkozások önként kötnek ilyen hatású megállapodásokat. Az ilyen megállapodások vagy kötelezettségvállalások vonatkozhatnak például az energiafogyasztás csökkentésére, a szennyező kibocsátás csökkentésére, vagy más környezetvédelmi intézkedésre. A megállapodások tartalmát az egyes tagállamok állapítják meg, és azt a Bizottság a bejelentett támogatások vizsgálatánál értékeli. A tagállamnak biztosítania kell a vállalkozások vagy a vállalkozások társulásai által vállalt kötelezettségek teljesítésének szigorú ellenőrzését. A tagállam és a vállalkozások vagy a vállalkozások társulásai között létrejött megállapodásoknak tartalmazniuk kell a vállalt kötelezettségek nem teljesítése esetén alkalmazandó szankciókat.

A fenti rendelkezések akkor is alkalmazandók, ha a tagállam a fenti megállapodásokhoz vagy kötelezettségvállalásokhoz hasonló hatású feltételekhez köti az adócsökkentést;

b) a mentességek nem feltételezik szükségképpen a tagállam és a kedvezményezett vállalkozások közötti megállapodások megkötését, amennyiben a következő két feltétel valamelyike teljesül:

— ha a csökkentés közösségi adóra vonatkozik, a vállalkozások által a csökkentés után fizetendő adó összegének nagyobbnak kell lennie a közösségi minimumnál, és olyan szintűnek kell lennie, hogy a környezetvédelem jobbítására ösztönözze a vállalkozásokat,

— ha a csökkentés belföldi, közösségi adó hiányában kivetett adóra vonatkozik, a csökkentésre jogosult vállalkozásoknak meg kell fizetniük a belföldi adó jelentős hányadát.”

(105) Ebben az esetben az alkalmazott jövedéki adó (a mentességgel vagy csökkentéssel együtt) egyértelműen magasabb volt a harmonizált adószintnél (lásd a (43) és a (46) preambulumbekezdést), azonban nem kötötték meg a tagállam és a kedvezményezettek közötti, az 51.1. pont a) pontjában meghatározott megállapodásokat, továbbá nem voltak olyan megállapodások sem, amelyeket a kedvezményezettek önként kötöttek volna (a Bizottsághoz egyetlen ilyen megállapodást sem jelentettek be). Az olasz hatóságok hangsúlyozták továbbá, hogy a vitatott mentesség célja a nehéz konjunktúra kompenzálása volt, és sohasem említettek semmiféle, a kedvezményezettektől kért környezeti ellenszolgáltatást.

(106) A fenti 51.1. pont b) pontjában kifejtett másik lehetőség a szóban forgó esetben nem alkalmazható, mert a vizsgált időszaknak a 2001. évi szabályozás hatálybalépése utáni részében az üvegházi termelők teljes jövedékiadó-mentességet kaptak, tehát nem fizették meg a közösségi minimumot meghaladó összegű adót ([20]), ami a vállalkozásokat ösztönözte volna a környezetvédelem jobbítására, amint azt ugyanez a szabályozás a közösségi adókra vonatkozó csökkentésekre előírja.

(107) A 2001. évi szabályozás 52. pontja kimondja, hogy ha valamely adó jelentősen nő, és ha az érintett tagállam úgy véli, hogy az adott adó tekintetében kedvezmény szükséges, akkor az 51.1. pontban meghatározott, új adókra vonatkozó feltételek alkalmazhatók. Tehát mindenekelőtt meg kell vizsgálni, hogy a jövedéki adó jelentősen növekedett-e.

(108) Az ezen indoklás 46. pontjában található táblázatból látszik, hogy a jövedéki adó nem nőtt jelentős mértékben, mivel alakulása a következő volt: – 5,4 % az 1999–2000 közötti időszakban, – 6,98 % az 1999–2001 közötti időszakban, +1,9 % az 1999–2002 közötti időszakban és +1,3 % az 1999–2003 közötti időszakban. Évről évre a jövedéki adó a következőképpen alakult: – 5,4 % 1999-ről 2000-re, – 1,6 % 2000-ről 2001-re, +9,5 % 2001-ről 2002-re és – 0,5 % 2002-ről 2003-ra. Látszik tehát, hogy a 2001–2002. közötti évek időszaka kivételével a jövedéki adó folyamatosan csökkent. A 2001-ről 2002-re regisztrált növekedés nem tekinthető jelentősnek, mivel ténylegesen semmiféle hatással nem volt a fűtésre használt gázolaj fogyasztói árára (a táblázat adatai alapján a fűtéshez használt gázolaj fogyasztói ára e két év folyamán csak 2,2 %-kal növekedett). Ebben az esetben tehát nem alkalmazhatók a 2001. évi szabályozás 52. pontjának rendelkezései.

(109) Végül a 2001. évi szabályozás 53. pontja kimondja: „Amikor a csökkentés közösségi szinten harmonizált adóra vonatkozik, illetve a hazai adó alacsonyabb a közösségi minimumnál vagy azzal azonos mértékű […], az esetleges csökkentéseknek meg kell felelniük a 45. és a 46. pontban meghatározott feltételeknek, és a közösségi minimumtól való eltérést kifejezetten engedélyezni kell”.

(110) A 2001. évi szabályozás 45. pontja előírja, hogy a támogatás legfeljebb öt évre nyújtható, ha a támogatás degresszív, és mértéke az első évben elérheti a többletköltségek 100 %-át ([21]), de az ötödik év végére lineárisan nullára kell csökkennie.

(111) A 2001. évi szabályozás 46. pontja szerint nem degresszív támogatás esetén a támogatás időtartama legfeljebb öt év, és mértéke nem haladhatja meg a többletköltségek 50 %-át.

(112) A vizsgált esetben a Bizottság már megállapította, hogy a támogatás nem volt degresszív (lásd ezen indoklás (88) preambulumbekezdését). Következésképpen csak a szabályozás 46. pontját lehetne alkalmazni. Azonban az olasz hatóságok által közölt információk alapján a Bizottság semmiképpen sem következtethet arra, hogy a támogatás mértéke nem haladta meg az üvegházban előállított termékek piaci árához viszonyított, jövedéki adó okozta termelési többletköltségek 50 %-át.

(113) Ez a támogatás tehát nem tekinthető elfogadhatónak a 2001. évi szabályozás 46. pontjának rendelkezései alapján, és következésképpen a szabályozás 53. pontjának rendelkezései alapján sem.

([20]) 13 EUR/1 000 kg a 2000–2003-as időszakra és 21 EUR/1 000 liter – lásd a (43) preambulumbekezdést.

([21]) A többletköltségeket a szabályozás 43. pontja határozza meg: a termékek piaci árához viszonyított termelési többletköltségekről van szó.

(114) Az e dokumentum (94)–(112) preambulumbekezdéseiben kifejtett megfontolások bizonyítják, hogy a 2001. évi szabályozás rendelkezései alapján a vizsgált támogatás nem tekinthető a közös piaccal összeegyeztethetőnek.

(115) A többi érvelésre vonatkozóan, amelyet az olasz hatóságok az akta vizsgálatának különféle szakaszaiban előadtak, a Bizottság megállapítja, hogy nem állnak rendelkezésre olyan információk, amelyek eloszlatnák az ezen indoklás (34) preambulumbekezdésének b) pontjában kifejtett kételyeket. Az ezen indoklás (43) preambulumbekezdésében leírt érv, amely szerint az Olaszországban alkalmazott intézkedés a közös piaccal összeegyeztethető, ha a kedvezményezettek megfizetik a közösségi szinten megállapított minimális összeget, erre az esetre nem vonatkozik, mert az üvegházi termelők teljes jövedékiadó-mentességet élveztek majdnem a teljes vizsgált időszakban, tehát nem fizettek adót.

(116) Az első eljárás megindítását követően benyújtott észrevételben a harmadik érintett fél által előadott érvek nem szolgáltatnak olyan információt, amely alátámasztaná a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét. A támogatás nem összeegyeztethetővé nyilvánítása, illetve a támogatás visszafizetésére vonatkozó kötelezettség kimondása után a kedvezményezett vállalkozások helyzetének bizonytalanságát illetően emlékeztetünk arra, hogy a nem összeegyeztethető támogatás visszafizetése a korábbi helyzet – azaz a támogatások nyújtása előtti torzulás nélküli verseny – visszaállítása érdekében szükséges. Az a tény, hogy bizonyos vállalkozások nem lesznek jövedelmezőek, csak a piacgazdaság szokásos feltételei mellett fennálló szabad verseny következménye. Másrészről semmi sem igazolja, hogy a gázolaj fogyasztásának csökkentése szükségképpen a termesztett termékek minőségének csökkenéséhez vezetne (a csökkentés legfeljebb az érést vagy a növekedést késleltetné némileg). Végül a más országokra történő hivatkozás annak bizonyítására, hogy a támogatás nem torzította a versenyt, nem tartozik az ügyhöz. Ezzel kapcsolatban elegendő megállapítani, hogy a mentesség lehetővé teszi az olasz üvegházi termelők versenyhelyzetének javítását más országok termelőihez képest, az összehasonlítást a jelenlegi olaszországi helyzetben a támogatások nélkül kell megtenni.

XI. **VÉGKÖVETKEZTETÉS**

(117) A Bizottság megállapítja, hogy Olaszország a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése értelmében jogtalanul nyújtotta a szóban forgó állami támogatást. A fenti elemzés bizonyítja, hogy a támogatások nem tekinthetők a közös piaccal összeegyeztethetőnek, mivel nem teljesítik a 2000. évi és a 2007. évi mezőgazdasági iránymutatás és az 1994. évi és a 2001. évi környezeti szabályozás feltételeit. Ezenkívül a vizsgálat bizonyította, hogy az irányelvek egyszerű megléte nem igazolhatja olyan intézkedések alkalmazását, amelyek torzíthatják a versenyt, és az olasz hatóságok nem oszlatták el azokat a kétségeket, amelyeket a Bizottság a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindításakor kifejtett.

(118) A 659/1999/EK rendelet 14. cikkének (1) bekezdése értelmében a jogellenes támogatásokra vonatkozó elutasító határozat esetében a Bizottság olyan határozatot hoz, amelyben kötelezi az érintett tagállamot a támogatásnak a kedvezményezettektől (jelen esetben az üvegházi termelőktől) való visszatérítéséhez szükséges intézkedések megtételére. Olaszország tehát köteles megtenni az összes szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a kedvezményezettek a nem összeegyeztethető támogatást visszafizessék, amelynek összege a nyújtott teljes jövedékiadó-mentesség és az agrárágazat más termelői számára nyújtott csökkentett jövedékiadó-kulcs közötti különbségnek felel meg. A Bizottság „A tagállamokat a jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatások visszafizettetésére felszólító bizottsági határozatok hatékony végrehajtásáról” ([22]) szóló közleményének 42. pontja alapján Olaszországnak a határozat hatálybalépésétől számított négy hónapos határidő áll rendelkezésére, hogy a határozatban foglaltakat végrehajtsa. A visszatérítendő támogatás magában foglalja a 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló 794/2004/EK bizottsági rendelet ([23]) értelmében kiszámított kamatokat.

(119) Mindezek ellenére minden egyes, a szóban forgó támogatási rendszer alapján juttatott és a juttatás időpontjában a Tanács 994/98/EK rendeletének ([24]) (*de minimis* rendelet) 2. cikke alapján a Bizottság által hozott rendelet feltételeit kielégítő támogatások nem minősülnek a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak.

(120) A vizsgált támogatás juttatásának időpontjában még nem voltak hatályosak az agrárágazatban nyújtott *de minimis* támogatásokra vonatkozó közösségi rendelkezések.

(121) Az első közösségi rendelkezés ebben a tárgykörben a Bizottság 2004. október 6-i, 1860/2004/EK rendelete volt az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a *de minimis* támogatásokra való alkalmazásáról a mezőgazdasági és halászati ágazatban ([25]).

(122) A Bizottság 1860/2004/EK rendeletének megfelelően a hároméves időszakban kedvezményezettenként 3 000 EUR-t meg nem haladó támogatás (ez az összeg tartalmazza a vállalkozásnak folyósított *de minimis* támogatást) nem befolyásolja a tagállamok közötti kereskedelmet, nem torzítja a versenyt és annak torzításával sem fenyeget, és ezért nem tartozik az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése alkalmazásának hatálya alá.

([22]) HL C 272., 2007.11.15., 4. o.
([23]) HL L 140., 2004.4.30., 1. o.
([24]) HL L 142., 1998.5.14., 1. o.
([25]) HL L 325., 2004.10.28., 4. o.

(123) Az 1860/2004/EK rendelet 5. cikkének értelmében ugyanez az elv alkalmazandó a fenti rendelet hatálybalépését megelőzően folyósított támogatásokra, amennyiben ezek az 1. és a 3. cikkben megállapított valamennyi feltételt teljesítik.

(124) 2008. január 1-jétől az 1860/2004/EK rendelet helyébe az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termelőágazatban nyújtott csekély összegű (*de minimis*) támogatásokra való alkalmazásáról szóló 2007. december 20-i, 1535/2007/EK bizottsági rendelet ([26]) lépett, amely a *de minimis* támogatások összegét három üzleti év alatt kedvezményezettenként 7 500 EUR-ra növelte, függetlenül a támogatás formájától és a támogatás céljától, tagállamonként maximum az éves termelés 0,75 %-ának megfelelő összeghatárig.

(125) A fenti rendelet 6. cikkének (1) bekezdése értelmében: „Ezt a rendeletet alkalmazni kell azon támogatásokra is, amelyeket 2008. január 1. előtt ítéltek oda mezőgazdasági termelőágazati vállalkozásoknak, feltéve hogy e támogatások megfelelnek az 1–4. cikkben előírt összes feltételnek, leszámítva az e rendeletre való kifejezett utalás követelményét, amely a 4. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében szerepel”.

(126) Ezért a Bizottság nem tekinti állami támogatásnak a 3 000 EUR-t meg nem haladó összegű adócsökkentést, feltéve, hogy juttatásának időpontjában megfelelt az 1860/2004/EK rendelet rendelkezéseinek, sem a 7 500 EUR-t meg nem haladó összegű adócsökkentést, feltéve, hogy juttatásának időpontjában megfelelt az 1535/2007/EK rendelet rendelkezéseinek,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az üvegházak fűtéséhez használt gázolaj jövedékiadó-mentességének formájában 2000. október 3-tól 2001. június 30-ig, továbbá a 2002., 2003. és 2004. években Olaszországban jogosulatlanul nyújtott támogatás a közös piaccal nem összeegyeztethető.

2. cikk

(1) Olaszország köteles a kedvezményezettekkel visszafizettetni az 1. cikkben meghatározott támogatás keretében nyújtott, nem összeegyeztethető támogatást.

(2) A visszatérítendő összegekre kamatot is kell számítani, amely attól a naptól esedékes, amikor az összeget a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, a tényleges visszatérítés napjáig.

(3) A kamatokat a 794/2004/EK rendelet V. fejezetében meghatározott módon kell kiszámítani.

3. cikk

Az 1. cikk szerinti program keretében folyósított támogatás visszatérítése azonnali és tényleges.

Olaszország biztosítja e határozat végrehajtását a közzététel időpontjától számított négy hónapon belül.

4. cikk

E határozat közzétételétől számított két hónapon belül Olaszország az alábbi információkat szolgáltatja:

a) az 1. cikkben meghatározott támogatás keretében támogatásban részesült kedvezményezettek listáját és a támogatás szabályai szerint részükre összesen juttatott összeget;

b) a teljes összeget (tőke és kamatai), amelyet minden egyes kedvezményezettnek vissza kell térítenie;

c) az ezen döntés végrehajtása érdekében már megvalósított és előirányzott intézkedések részletes leírását;

d) a kedvezményezetteknek küldött visszatérítési felszólítást igazoló dokumentumokat.

Olaszország tájékoztatja a Bizottságot az ezen határozat végrehajtására hozott belföldi intézkedések menetéről az 1. cikkben meghatározott rendszer keretében juttatott támogatás teljes visszafizetéséig. A Bizottság egyszerű kérésére haladéktalanul elküldi az ezen határozat alkalmazása érdekében már végrehajtott és a tervezett intézkedésekre vonatkozó információkat. Továbbá részletes információkkal szolgál a kedvezményezettek által már visszafizetett támogatás és kamatok összegéről.

5. cikk

E határozat címzettje az Olasz Köztársaság.

Kelt Brüsszelben, 2009. július 13-án.

a Bizottság részéről

Mariann FISCHER BOEL

a Bizottság tagja

([26]) HL L 337., 2007.12.21., 35. o.